

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

*Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən'
Roman'*

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par niḥ əchyixjui'a de'e güen de'e cobə che'enə'.

² Ca ni'ite ben Diozən' mendad boso'ozoј profet ca' Xtiže'enə' ca naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ³ De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho Jesocristən'. Jesocristən' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'. ⁴ Na' nezecho de que Jesocristən' leczə naque' doalje Xi'in Diozən' chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'enə' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Diozən'. ⁵ Chonlilažə'a Jesocristən' na' de'e na'anə' Diozən' banoe' chia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca ša' beṇə' so'onlilažə' le' yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'enə' par niḥ si'e yelə' bala'aṇ. ⁶ Na' lenczə le'e gwlej Jesocristən' par niḥ nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilažə' le' na' chso'one' can' ne'enə'.

⁷ Nada' Pab chzoja' cart nga par yoguə' le'e nitə'əle Roman' ca le'e chaque Diozən' chele. Diozən' gwleje' le'e par niḥ nacle lažə' ne'enə'. Chona' orasyon par niḥ Xacho Diozən' na' Xancho

Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle
binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjəlanə'e beṇə' Roma ca'

⁸ Chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che
Diozən' por le'e, na' Jesocristən' chaclene' nada'
par chona' orasyonṇə'. Cho'a yelə' choxcwlen
che' ca naquə doxenlə yežlyonə' chsoe' beṇə'
dižə' de que yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'.

⁹ Diozən' nezene' yoguə' las catə' chona' orasyonṇə'
chnaba' gaquəlene' le'e. Le'enə' cho'elaogua'a
do yichj do laža'a ca de'en chyixjui'a de'e güen
de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'enə'. ¹⁰ Na'

chnaba' lao Diozən' güe'e latjə par delaṇa'a le'e na'a.
¹¹ La' zelažə'əchgua' delaṇa'a le'e par dezejni'ida'
le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par niç sole
gonlilažə'əchlene'. ¹² Che'enda' delaṇa'a le'e par
güe' ljuežjcho balor nga ngalə, čhedə' la' le'e na'
nada' chonlilažə'əcho Jesocristən'.

¹³ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las
bago'onda' yida' delaṇa'a le'e pero xte na'a bitonə'
gac. Che'enda' yedəyena' par niç gonchle can'
chazlažə' Diozən' can' bajena' entr yeziquə'əchlə
beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Nezda' cheyalə'
gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə'
ca' ža' syoda, na' len beṇə' yixə' na' leczə ca' len
beṇə' chsa'ac letr na' beṇə' cui chsa'ac letr. ¹⁵ De'e
na'anə' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'əda'
čhixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocristən',
le'e ža'ale Roman'.

*Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che
Diozən' par beṇə' chse'ejle'e čhei*

16 Dīozān' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'enə' nsa'an yelə' guac che'enə', par nič ca' beṇə' chse'ejle' chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Dīozān' che'enchgüeine' yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə che'ene'ene' yebeje' chio'o cui naccho beṇə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. 17 Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chzejni'in chio'o de que Dīozān' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən' na' can' choncze' len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le'. Can' nyoj Xtize'enə', nan: "Šə chonlilažə'əcho Dīozān', le'enə' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilažə'əchone'."

De xtolə' beṇəchən'

18 Na' Dīozān' chlo'ine' chio'o beṇəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal chęga'aque'enə' bito cho'en latjə yesə'əneze beṇə' yoblə de'en naquə de'e li. 19 Bazjəneze' de'en de de'e guaquə nezecho che Dīozān' chedə' Dīozān' bablo'ine'en yoguə'əcho. 20 Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i beṇə' cui chso'elao' Dīozān' yesə'əne' cui zjəneze' šə zoe'enə'. La' gwzolzaozən dezd catə'an əbxi'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho beṇə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'enə'. De'e na'anə' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənla' che Dīozān', ca yelə' gwnabia' che'enə' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'. 21 Na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'elao' Dīozān', zjəneze'

de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene',
 nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə
 xbab čhega'aque'enə' bito bi zaquə'ən na'
 bazjənčol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²² Chəsə'əne'
 zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e
 cui bi zaquə'. ²³ Choso'ozoe' Diozən' ca'alə,
 bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque'
 le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito
 chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə,
 chso'ela'ozeche' no lgua'a lsaquə' beṇəč beṇə' te
 čhei, na' leczə chso'elaogüe'e lgua'a lsaquə' bia zo
 xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə
 le'i.

²⁴ Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac
 ca', Diozən' bagwlejjyichje' lega'aque' par chso'one'
 de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'
 na' de'e na'anə' chso'onchgüe' yelə' zto' che
 cuerp čhega'aque'enə'. ²⁵ Bagwlejjyichje'
 lega'aque' par chso'one' de'e ca' čhedə' lega'aque'
 bagosə'əbejjyichje' dižə' li čhe'enə' par chse'ejle'e
 de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na'
 chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito
 chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'alol
 beṇəč na' yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə
 de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'aṇə'əczə
 naque' ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicane. La' can'
 naquən.

²⁶ De'e na'anə' Diozən' bagwlejjyichje'
 lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o
 yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca naquə no'ol ca' bito
 chəsə'əque'e beṇə' byo, lete chəsyə'əzolentezə le'e
 ljuežj no'olzəga'aque' par nič chso'one' de'e cui
 cheyalə' so'one'. ²⁷ Na' le'egatezəczə ca' chso'on

beṇə' byo ca' chəsyə'əzolen l̥juežj beṇə' byoga'aque' l̥gua'a de'e yesə'aca'a no'ol čhega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzelažə' l̥juežjga'aque'. Na' de'en chac čhe cuerp čhega'aque'enə' naquən to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

28 Na' laogüe de'e cui chse'enene' so'one' cas čhe Diozən', Diozən' bagwlejjyichje' lega'aque' len xbab mal čhega'aque'enə', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. 29 Por de'e cui cheyalə' so'one'en chso'one'. Zjənaljəne'. Chesyə'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chəsə'əzelažə'e bi de čhe beṇə' yoblə, na' no bia yixə' čhega'aque' na' no beṇə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' lecza chsa'acxi'i l̥juežje'. Syempr chso'ot l̥juežje', chəsə'ədile', choso'oṣoayague', na' chəsyə'əyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beṇə' gočhitj dižə'. 30 Chəsə'əne' mal čhe beṇə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alažə'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljlažə'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' čhe xaxna'aga'aque'. 31 Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aque'ne' čhe beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olažə'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e l̥juežje'. 32 Zjənezcene' binl̥o de que Dioz nan' nčhoglaogüe'en cheyalə' yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesyə'əbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. *Pab*

2

*Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇaḥən'
castigw che xtolə'ağa'aque'enə'*

¹ De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə əṇacho bito bi xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'ən choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chache'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o. ² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'. ³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyalə' gaquecho de que cui gone' castigw checho, la' goṇcze'en. ⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par niḥ gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par niḥ ca' yedinjechon. ⁵ Pero nacteccho beṇə' žod šə bito chedinjecho do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjechon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par niḥ gaquə de'e güen che chio'o beṇaḥ segon nac babencho. ⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə'

šə choncho ca' chlo'echo de que cheyljlažə'əcho
naclə gaquə par nič yežincho gan' zo'enə', na' par
nič gone' chio'o yelə' bala'an, na' par nič socho
zejlicane. ⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi
chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho
che de'e malən', lechgualə əža'alažə' Diozən' chio'o
na' gone' chio'o castigw zejlicane. ⁹ Zgua'atec chio'o
beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə chon-
cho de'e mal chi' saquə'əcho na' əžaglaochō. Na'
chio'o cui naccho beṇə' Izrael gwdechlə benecho
xtiže'enə', pero leczə chi' saquə'əcho na' əžaglaochō
šə choncho de'e malən'. ¹⁰ Na' šə choncho de'e
güennə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič gac-
cho beṇə' blao, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na'
gone' par nič socho binlo len yichjla'ažda'ochon'.
Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə
gone' güen len chio'o la'anə'əczə cui naccho beṇə'
Izrael.

¹¹ Tozə can' chon Diozən' len yoguə' chio'o
beṇəch. ¹² Yoguə' chio'o šə babencho de'e mal sin
cuiṇə' gombi'acho lei de'en bzoj de'e Moisezən',
Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por
ni che de'en babencho de'e malən' la'anə'əczə
šə cui nezecho can' na lein'. Na' yoguə' chio'o
banombi'acho lein', Diozən' əchoglaogüe'en
checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho
can' nannə'. ¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na'
əṇa Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero
šə choncho can' na lein', Diozən' əṇe' checho
bitobi xtolə'əcho de. ¹⁴ Notə'ətezə beṇə' cui naquə
beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e
Moisezən', zolə catə' chone' to chopə can' na lein'
con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'anə'əczə

cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendarad gone' naquən ca to lei. ¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' catə' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'. ¹⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič Jesocristən' əchoglaogüe'en che xbab che chio'o beṇač de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' catə' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

Beṇə' Izrael ca' gwsa'aque'ne' de que gwnite'e binlo len Diozən' chedə' zjənombi'e lein'

¹⁷ Balle chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle beṇə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cha'alažə'əle de que cho'ela'ole Diozən'. ¹⁸ Nezele de'en cho'olažə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquən de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle. ¹⁹ De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole beṇə' nez na' par əgwzejni'ile beṇə' ca' zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile beṇə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en naquə de'e li. ²¹ Le'e chsed chlo'ile beṇə' yoblə, ħbixchen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle. ²² Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' beṇə' yoblə, len chonczle yoguə' de'en

nale cui no gon. Na' chgue'ile lgua'a lsaquə' ca' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', len bia'aczə chjelanle bitə'ətezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəža' lgua'a lsaquə' ca'. ²³ Cha'alažə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chñitle yelə' bala'an che Diozən'. ²⁴ De'e li chonle can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chəsə'əṇe' contr Diozən'."

²⁵ Chio'o beṇə' Izrael nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diozən' gaquəlene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seṇyən' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seṇy de'en zochonə'. ²⁶ Šə cui nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beṇə' nsa'aczə seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' la'anə'əczə cui nsa'achon. ²⁷ Balle bito bi seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nachia' de que deczə xtolə' beṇə' ca' zjənsa' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə', chedə' nyoj lein' na' zjənombi'en, pero bito chso'one' can' nanṇə'. ²⁸ Zan beṇə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquə costombr che beṇə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael, na' nic zaquə' seṇy de'en choso'ozo cuerp chəga'aque'enə'. ²⁹ Pero chio'o de'e li naccho beṇə' Izrael šə chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seṇy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o

par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguə con nsa'acho to seņy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əne' de que choncho güen, la'aṇə'əczə šə notono no nochlə əṇa de que choncho güen.

3

¹ ¿Bi de'e güen zedegua'an che chio'o beṇə' Izrael laogüe de'en naccho beṇə' Izrael? ¿Bi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seņy de'en ne' sir-consissionə'? ² De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enə' de'en nyojən'. ³ Na' bale' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiže'enə' la'aṇə'əczə bale' cui gwse'ejle'e chei. ⁴ Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste əṇacze' de'e linə' la'aṇə'əczə šə yoguə'əlol beṇə' yesə'əne' dižə' güenlažə'ənə'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' beṇəchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə beṇə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə',

əsa'ache'ine' de que chonczo' can' na'onə'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə beṇə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in beṇəchən' de que Diozən' naque' beṇə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶ Lechgualə clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aquene'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o beṇəch can' cheyalə'ənə'. Pero la' goncze'en.

7 Na' beṇə' ca' chso'on xbabən' ca' leczə chəsə'əne' de que catə' chso'onlaze'e chso'one' ca chesyə'əyache'i beṇə' de que Diozən' naque' beṇə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'anə' chsa'aque' de que bito cheyalə' choglao Diozən' čhega'aque' de que zjənapə' dolə' ca de'en chso'onlaze'e. 8 Bałə beṇə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chəsə'əne' de que nato' čbixčhen' cui goncho de'e malən' par ničh gaquə de'e güennə'? Ca cheyalə'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw čhe non' ṇa ca'.

Notono ṇl'a' no cui napə dolə'

9 ČBixan' ža? ČEnaquəch chio'o beṇə' Izrael beṇə' güench cle ca chio'o cui naccho beṇə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac čhe chio'o beṇə' Izrael na' čhe chio'o cui naccho beṇə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'. 10 Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Notono zo beṇə' zda liča, ni tlišə'əze'.

11 Notono ṇl'a' beṇə' čhejni'i čhe Diozən', na' notono ṇl'a' beṇə' čheyilje'ene'.

12 Yoguə' beṇəchən' bagosə'əque'e nez mal.

Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e güen notono ṇl'a'.

13 Len xtižə'əga'aque'enə' chəsə'əxoayaguene'en beṇə',

na' ca benen čhe bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'enə'.

Ca zbanṇə' chl'a' cuerp čhe bia guatən' catə'ən bachožə'ən, ca' zbanṇə' naquə xtižə'əga'aque'enə'.

14 Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'enə'.

15 Con bizə de'en choso'ode'ine' par chso'ote' beṇə'.

16 Gatə'ətezə chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

17 Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze' binlo len lježjga'aque'enə'.

18 Bito chsa'ape' Diozən' respet.

19 Na' nezecho ca naquə yoguə' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par chio'o na' xaxta'ochō ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho can' nannə', ni tozə chio'o bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen. De'e na'anə' Diozən' əchoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon' can' əchoglaogüe'en che yeziquə'əchlə beṇəchən'. 20 Ni to chio'o beṇəch bito na Diozən' checho de que naccho beṇə' güen por ni che bi de'en choncho de'en na lein', chedə' la' ni tocho bito choncho cayanə'ən nannə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

Cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən' par niçh gaccho beṇə' güen lao Diozən'

21-22 Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'. Lein' na' de'en boso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' leczə chso'en dižə' de que can' gone'. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon Diozən' len chio'o la'aṇə'əczə šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho. 23 Yoguə'əlocho babencho de'e mal na' de'e na'anə' ni tocho bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen ca beṇə' güennə' naquə Diozən'. 24 Nži'ilaže'e chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'. Na' caguə bi chzi'

Dioz na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' la' bagwdixjw Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'. ²⁵ Antslən' bagwdapə Diozən' yelə' chxenlažə'anə' bagwzoine' bguo'o bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on beṇəchan' tši'i, na' bito blo'e can' chnežjue' castigw che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e malən'. Pero ṇa'a par blo'e de que le' chnežjwcze' castigw che beṇə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə' beṇəchan'. Na' Diozən' chṇitlaogüe' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Cristo Jeso'osən'. ²⁶ Na' de'en əbsele'ene'enə' nezecho de que Diozən' zdacze' licha de'en ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁸ Can' chejṇi'ichon, šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

²⁹ ¿EDiozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael? ³⁰ Cle naque' Xan yoguə'əlol beṇə'. Na' ne' che yoguə'əcho šə bachonlilažə'əcho Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' na' len chio'o cui nsa'achon. ³¹ ¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moisezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonlilažə'əcho Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

4

Abraannə' benlilažə'e Diozən' na' de'e nan' goque' beṇə' güen lao Diozən'

¹ De'e xaxta' ocho Abraam be'enə' naccho dia, ġbixa ənacho che'enə'? ² Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'acze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'. ³ Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Abraannə' benlilažə'e Diozən' na' de'e nan' gwəhoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'." ⁴ Catə' to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito nəcho de que xan žinnə' chone' to goclen catə'an chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayanə'an non Diozən' men-dad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'an ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'. ⁵ Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par nič chio'o cui be'ela'ochone' antslə chaccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonlilažə'əchone'. ⁶ Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenṇə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho. ⁷ De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen Diozən' checho che de'e malən' bencho.

Mba zocho šə babṇitlaogüe' xtolə'əchon'.

8 Mba zocho šə chçhoglao Diozən' checho de que caguə bi xtolə'əcho denə'.

9 Chio'o nsa'acho seŋy de'en ne' sirconsisionnə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenczə beŋə' ca' cui zjənsa' seŋyən' guaqua nite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beŋə' güen laogüe'enə'. 10 Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' beŋə' güen laogüe'enə' antslə ze'e soe' seŋy de'en ne' sirconsisionnə', caguə be-yožlən'. 11 Na' gwdechlə gwzoe' seŋyən' par gwnezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' catə'an ze'e sole' seŋyən' na' cana' gwna Diozən' naque' beŋə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'ətezə beŋə' cui zjəzo seŋy de'en ne' sirconsisionnə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yogua' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. 12 Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho seŋyən' de que naccho beŋə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seŋyən' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe de'e bene' len le'

13 De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par niçh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə'

sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'.

¹⁴ Nitə' beṇə' chsa'aque'ne' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'aclə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilažə' beṇə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'. ¹⁵ De'en gwdixjw Diozən' lei che'enə' na' beṇəchən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjəneze'ne' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczene'en.

¹⁶ Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par ničh gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lei na'azən' sino leczə len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', la' ləo Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷ Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banza' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par ničh chac bitə'ətezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca chio'o beṇəch cho'echo dižə' che beṇə' banitə'.

¹⁸ Bito gwneze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goncze' le' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan. Con gwyejle'e de que

gaquə can' gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac xi'in dia chio'." ¹⁹ Con gwzocze' benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par so xi'ine'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'. ²⁰ Gwzoteze' benlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'. ²¹ Abraannə' gwnezene' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyeben'. ²² Na' laogüe de'en benlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

²³ Na' nyojən de que de'en benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'. ²⁴⁻²⁵ Leczə nyojən par chio'o, la' leczə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par niç gwdixjue' xtolə'əchon' na' par niç Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

5

Zochə binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən', na' Xancho Jesocrist na'anə' babene' par niç zochə binlo len Diozən'. ² De'en chonlilažə'əcho Jesocristən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əži'ilaže'e chio'o. Chebeicho nezecho goṇ Diozən'

chio'o yelə' bala'an xen ca de'en de che'. ³ Na' leczə chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chčhejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'an de bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴ Šə chgo'o chčhejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o. ⁵ Na' catə'an nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babsele'e Spirit che'enə' par zon len chio'o, chnen lo'o la'ažda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶ Lao ne'e zocho xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwdixjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'. ⁷ Ca naquə chio'o beṇəch, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beṇə' chio'o lgua'a to beṇə' yoblə la'anə'əczə šə lgua'a to beṇə' zda licha. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgua'a to beṇə' naquə beṇə' ži'ilažə'. ⁸ Pero catə'an chio'o nenaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechgualə chaque Diozən' checho. ⁹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' Cristən' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' leczə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par nič ca' Diozən' bito goṇe' castigw checho zejlicane. ¹⁰ Beṇə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo

len Diozən'. Na' nezecho leczə zo Cristən' chone' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngodə'əcho txen len le'. ¹¹ Na' leczə dech de'en chebeicho. Leczə chebeicho de'en nombi'acho Diozən', chedə' la' Jesocrist na'anə' baçh bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adannə' bxi'e de'e malən' yežlyo nga, na' Jesocristən' bedəyene' par niç chac de'e güen

¹² Yelə' godenag che beṇə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' beṇačən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal. ¹³ Gwso'onczə beṇačən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə cuinə' chixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuinə' chixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwçhoglaogüe'en che beṇačən' catə'an gwso'one' de'e malən'. ¹⁴ Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moisezən' benən byen yoguə' beṇə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gwso'one' bito naquən ca de'e mal de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par niç gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par niç de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocristən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' beṇə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par beṇə' zan. Diozən'

chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristən' par cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' chio'o beṇaḥ. ¹⁶ Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len beṇaḥən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwḥoglaogüe'en che chio'o beṇaḥ de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷ Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o beṇaḥ. Pero na' Diozən' lechgualə nži'ilaže'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristən'.

¹⁸ Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwḥoglaogüe'en de que to to chio'o beṇaḥ si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristən' beṇə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. ¹⁹ Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chio'o beṇaḥ naccho beṇə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocristən' che Diozən', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho beṇə' güen lao Diozən'.

²⁰ Diozən' gwdixjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gwxcen de'e malən' chedə' beṇaḥən' bito boso'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gwxcen de'e malən', de'e xen gwcha'o gwxcen

yelə' ži'ilažə' che Diozən' par niç bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'. ²¹ Gwcha'o gwrench yelə' ži'ilažə' che'enə' par niç guaquə əne' che yoguə' chio'o beṇaḥ de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chio'o beṇaḥ de'en naccho beṇə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yoguə' chio'o beṇaḥ na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

6

Diozən' bene' par niç cuich šo'o čazcho de'e malən'

¹ ¿Nacxan' cheyalə' goncho na'a baṇezecho de que nži'ilažə' Diozən' chio'o? ¿Econ šejczcho goncho de'e malən' par niç yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' čechon'? ² Caguə can' cheyalə' goncho. Diozən' babene' par niç cuich šo'o čazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ³ Bagwchoacho nisən' par niç ca' nachia' de que ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par niç ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen che'enə', gwša'əcho yelə' chzo yelə' chbez čechon' na' socho ca beṇə' cobə.

⁵ Ndil ngodə'əcho Cristən' txennə' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndil ngodə'əcho le' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab čechon' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə

yichjla'aždaogüe'enə'. ⁶ Ca de'en ndil ngodə'əcho Cristən'txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par nič bitoch nabia'an chio'o na' par nič bitoch šo'o čaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'. ⁷ Beṇə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'. ⁸ Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹ Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch soin le' de'e yoblə. ¹⁰ Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par nič bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' ṇa'a zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an. ¹¹ Legon xbab de que Diozən' babene' par nič cuich šo'o čazcho de'e malən'. Pero na' lecza legon xbab de que ndil ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' čhedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹² Bito güe'echo latjə šo'o čaz de'e malən' cuerp čechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³ Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp čechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güenṇə'. Gon cuincho lao ne'enə' čhedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane čechon'. ¹⁴ Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nannə', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero ṇa'a

de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o babebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güennə'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

¹⁵ ¿Egontezcho de'e malən' de'en nezecho nži'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' na lei che'enə'? Bitō.

¹⁶ Nezecho catə' chzenagcho che to beṇə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enan' zocho. Na' leczə ca' šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho chei, xni'ei nan' zocho na' bito žjəyezochō len Dīozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Dīozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güennə'.

¹⁷ Antslən' gw-zochō xni'a de'e malən'. Pero choxcwlen Dīozən' lenczə le'e bachzenagle na'a do yichj do lažə'ale de'en bablo'ito' le'e.

¹⁸ Dīozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Dīozən' par šejcho goncho de'e güennə'.

¹⁹ Cho'a dižə'ənə' can' zocho xni'a non' chzenagcho chei par ničh šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho lao na' Dīozən' par goncho de'e güennə' ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Dīozən'.

²⁰ Catə'ən ne'e zocho xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Dīozən' par goncho de'e güen.

²¹ Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bacheto'icho na'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e mal ca' zjanac ca' bito žjəyezochō len Dīozən'.

²² Pero Dīozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par ničh non

cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyezochon len Diozən' zejlicane. ²³ Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' chone' chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

7

Lein' chnabi'an beṇachən' žlac zjəmbane'

¹ Beṇə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'azə. ² To no'olə csad, žlac mban be'en che'enə' cheyalə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte catə'əch gat be'en che'enə' cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'enə'. ³ Na' šə no'olən' yeque'e beṇə' yoblə len mban be'en che'enə', beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'enə' babechoj latje' len lein'. Guaquə yošagna'alene' beṇə' yoblə, na' bito ṇacho naque' beṇə' ggo'o xtoi laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beṇə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gwso'ote'ene', de'e na'anə' baṇezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'enə' par ničh goncho can' chene'e Diozən'. ⁵ Antslə nezochon chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moisezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ochonə' na' bencho con can'

gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito žjəyezochō
 len Diozən'. ⁶ Pero na'a babocobə Spirit che Diozən'
 yichjla'ažda'ochon' na' nezecho bito chaccho beṇə'
 güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na
 lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə nič goncho
 complir can' byoj lein' gwlahte nan naquən cheyalə'
 goncho. Pero na'a choncho can' chene'e Diozən'
 chedə' babocobə Spirit che'enə' yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷ Bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en
 bzoj de'e Moisezən' naquən de'e mal'. Bito
 gocbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui
 bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'.
 Na' bito əgwnezda' de que de'e malən' chona'
 chzelaža'a bitə'ətezə de'e de che beṇə' žalə' que
 lein' nan: "Bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de
 che beṇə'." ⁸ Nach catə' gwnezda' can' na lein,
 de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' nachle
 benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito gocbe'ida' de
 xtola'a žalə' cui bembia lein'. ⁹ Gwzoa' to tyemp
 sin cui bembia lei de'en bzoj de'e Moisezən'.
 Pero catə' gwnezda' bin' nonən mendad gona',
 nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o
 yichjla'ažda'ogua'anə'. De'e na'anə' gwnezda' si'a
 castigw zejlicane che xtola'a. ¹⁰ Na' ca naquə lei
 de'en bzoj de'e Moisezən', naquən par gwzenaga'
 chei nič ca' gatə' yelə' mban zejlicane chia'. Pero
 de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwnezda' si'a
 castigw zejlicane. ¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e
 malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən
 nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən

mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwñezda' si'a castigw zejlicane che xtolā'anə'.

¹² Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e licha na' de'e güen. ¹³ ¿Elei de'en naquə de'e güennə' benən par niç si'a castigw zejlicane che xtolā'anə'? Bito naquə len. De'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwñezda' si'a castigw zejlicane che xtolā'anə'. Ca chac nan' nla'alaon naca' beənə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alao de que de'e mal juisyən' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴ Naquən clar de que lein' guaquəlenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beənə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'. ¹⁵ Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bito cheyacbe'ida' chia' bixchen' chona' ca'. ¹⁶ Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero bito chona'an yoguə' las. Na' catə' cui chona' can' nannə' lechgualə de'e chacda', chedə' nezdə' lein' naquən de'e güen. ¹⁷ Caguə nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonən par niç chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹ Nezdə' bito naca' beənə' güen, chedə' yo'o de'e malən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güennə', pero bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. ²⁰ Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an

nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguə'n nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹ Na' syempr catə'n che'enda' gona' de'e güennə', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' chžonən gona'an. ²² Chebeida' lei che Diozən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ²³ Pero na' chacbe'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nezda' cheyalə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵ Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczən ca choncho de'e malən'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enə' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šə soczcho gwzenagcho chei. Choxcwlen Diozən', chone' par nič Xancho Jesocristən' soine' la'ažda'omalchon'.

8

Cheyalə' goncho can' chene'e Spirit che Diozən'

¹ De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtolə'əcho de. Chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bitto choncho can' na la'ažda'omalchon'. ² Nezda' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejlicane chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa' xni'a de'e malən' lennə' benən par nič gwchoglaio Diozən' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozən' babebejən nada' xni'a de'e malən'. ³⁻⁴ Lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito gwzoin par

yebejan chio'o xni'a de'e malən' chedə' naccho beṇə' la'aždao' mal. Diozən' gwzoine' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, goccə cuerp che'enə' ca cuerp che chio'o beṇə' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par niḥ chio'o beṇəḥ guaqua yechojcho xni'a de'e malən' na' guaqua šejcho liḥa goncho can' non lein' mendad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozən' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵ Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozən' yo'o yichjcho can' nan na'anə'. ⁶ Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozən', guatə' yelə' mban zejlicane checho na' so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'. ⁷ Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozən', na' nique gaquəczə gwzenagcho che Diozən' šə ca'. ⁸ Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par niḥ yebei Diozən' chio'o.

⁹ Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozən', bito naccho xi'in Dioz. ¹⁰ Cristən' zoe' len chio'o chonlilažə'əchone', na' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' de'e na'anə' de

yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'. ¹¹ Diozən' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beṇə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozən' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža catə' Diozən' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yol'is yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

¹² Can' ža beṇə' bišə', bito cheyalə' goncho can' na la'ažda'omalchon'. ¹³ Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozən' chio'o par nič cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

¹⁴ Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz. ¹⁵ Diozən' beṇə' chio'o Spirit che'enə' catə'ən gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozən' can' chžebcho to beṇə' znia catə' choncho xšine'enə'. Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa." ¹⁶ Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. ¹⁷ Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', can' boso'oči' boso'osaque'e le'enə'. Na' šə yoso'oči' yoso'osaque'e chio'o, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

¹⁸ Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'ən

əžin ža gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. 19 Diozən' bene' beṇach, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazochō lao juisy batə'aquən' gon Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezəb batə'aquən' əžin ža gone' ca'. 20 Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'enṇə' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənṇə', na' ze'e gonša'oche' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beṇach. Na' leczə Dioz nan' bene' par niḥ chəsə'əbezən na' par niḥ chəsə'əbezə beṇachən' na' par niḥ leczə chəsə'əbezə bia ca' chsa'aš. 21 Chəsə'əbezən batə'aquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te čhega'aquən. Na' leczə can' chəsə'əbezə bia ca' əsa'ac čhega'aquəb. Na' ca'aczən' gac čhe chio'o naccho xi'in Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'an xen de'en gon Diozən' chio'o, yeyac cuerp čhechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o. 22 Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beṇə' chbežgüe', chəsə'əžaglaon ca to no'olə beṇə' chzan. Na' leczə yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbežgüe'eb chəsə'əžaglaob ca to no'olə beṇə' chzan. 23 Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit čhe'enə' par niḥ nezecho gwžin ža gaquəch güen čhecho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'aquən' gon Diozən' cuerp cobə čhechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. 24 Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolao chbezcho gwžin ža gaquəch güen čhecho. To de'e bagoc bitoch socho

lez cuzcho gaquān. Notono zo no nezoe' lez gaquā de'en nezene' bagoc. ²⁵ Pero ca naquā de'en zocho lez gwžin ža gaquāch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'əquān' gaquān.

²⁶ Ca naquā Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chñen fabor chio'o laogüe'enə' la'anə'əczə cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho.

²⁷ Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'enə' catə'an chñen fabor chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. Na' can' chene'e Diozən' ñen fabor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

²⁸ Na' nezecho de que lao yoguā de'en chaquān', Diozən' chone' par nič gaquā güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on bač gwleje' par chonlilažə'əchone' segon can' gwchoglaogüe'en.

²⁹ Nombia' Diozən' chio'o dezd gwłalte, na' əbsi'e xneze par nič tozə gaquā yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'. Bene' par nič Jesocristən' naque' beñə' nech entr chio'o beñə' biše'e zan. ³⁰ Na' ca naquā əbsi' Diozən' xneze par nič gaquā yichjla'ažda'ochon' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən', leczə gwleje' chio'o par chonlilažə'əchone' na' bagwchoglaogüe'en checho de que naccho beñə' güen laogüe'enə'. Na' leczə can' goncze' chio'o yelə' bala'anə'.

³¹ Catec güennə' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguā de'e ca'. Na' nezecho

Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o. ³² Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'enə' por ni che yoguə'əlöl chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocristən' par chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e güennə' dadzə len chio'o. ³³ Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwchoglaogüe'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogüe'enə'. ³⁴ Notono zo no gaquə gon par niç əṇa Diozən' checho de que de xtolə'əchon'. Por ni chechon' bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Na' ṇa'a chi'e cuit Diozən' chnabi'e txen len le', na' chṇe' fa-bor chio'o. ³⁵ ¿Ede de'e əgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho? ¿Egwžon no de'e mal de'en gaquə checho? ¿Egwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə checho? ¿Egwžon no yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o? ¿Egwžon no yelə' chbił chdon checho? ¿Egwžon laogüe de'en cui de xala'ancho? ¿Egwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? ¿Egwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho šə to beṇə'əclə noxe'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho.

³⁶ Can' nyojczə Xtizə' Diozən' nan:

Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beṇə' so'ote' neto' do tyepte.

Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷ Pero catə'ən za'ac bi de'e mal gac checho, bito chac chop lažə'əcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczə Cristən' chaquene' chechon'.

³⁸ Nada' nezda' de que notono gaquə gwžon par

ničh Diozən' len Cristən' cuich əsa'aquene' checho. Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbannə', ni no angl bzelao, ni nochlə beṇə' blao che angl bzelao, ni angl bzelao beṇə' gwnabia', ni de'e chac checho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac. ³⁹ Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par ničh Diozən' cuich gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac checho par ničh Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

9

Diozən' gwcue'e beṇə' Izrael ca xi'ine'

¹⁻² De'en ngoda'a txen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par ničh nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia' ³ xte zelaža'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'izə' Diozən' nada' cuit Cristən' par ničh beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zjanaque' beṇə' Izrael ca nada'. ⁴ Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaže'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵ Beṇə'

golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e beṇəch na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əloḷ cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'. ⁷ Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'." ⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilažə' le'. ⁹ Catəən ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Leczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catəən gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaaquən'. ¹¹ Ze'e sa'aljə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuinə' so'ombo'. Na' lao cuinə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'. ¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'." ¹³ Na' nyojczə de'en gwna

Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lichan'. ¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moisezən': "Yeyašə'alaža'a len beṇə' che'enda' yeyašə'alaža'a, na' əži'ilaža'a len beṇə' che'enda' əži'ilaža'a." ¹⁶ Quinga naquən: Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e. ¹⁷ Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonnə': "Nada' bena' par niḥ naco' rei parzə niḥ gona' len le' ca' yesə'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par niḥ yoguə'əloḷ beṇə' ža' yežlyon' yesə'ənezene' non' naca' nada'." ¹⁸ Can' naquən, Diozən' cheyašə'alaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'alaže'e, na' chone' par niḥ nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonle xbab nale: "Chio'o beṇəḥ choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ĵBixchen' ne' de xtolə'əchon'?"

²⁰ Pero ĵno naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ĵEgüe' to yesə' ben' ben len: "ĵBixche nga beno' nada' quinga?" Nezecho bito ye'en le' ca'.

²¹ Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə'lecəə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²² Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoine' bagwdape'

yelə' chxenlažə' len lega'aque' la'anə'əczə zjəzaque'e
 par yesə'əzi'e castigw zejlicanən', na' yesyə'əžine'
 lao yi' gabilən'. ²³⁻²⁴ Na' ca cheyalə'əczən' ca
 de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o
 chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə'
 cheži'ilaže'e. Bene' ca' par ničh nachbia' lechgualə
 de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par
 chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə'
 cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁵ Can' na le'e libr de'en
 bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' beṇə' ca' cui goquəda' čhega'aque'
 yapəga'aca'ane' de que chacda' čhega'aque'.

²⁶ Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': "Le'e bito nacle xi'ina'",
 leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine',
 Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷ Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' čhe beṇə'
 Izrael ca': "La'anə'əczə chio'o beṇə' Izrael šancho
 ca yox de'e čhi' čho'a nisdə' balgachon' yečhojcho
 xni'a de'e malən'. ²⁸ La' Xancho Diozən' gone' can'
 bančhoglaogüe'en len chio'o beṇəch, na' to žalñez
 gone' yoguə'əlol de'en bangüie' gone'." ²⁹ Leczə de'e
 Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə'
 guac xen cui bocua'ane' to čhopə beṇə' lao
 ṇasyon Izrael čhechon',

can' goc čhe beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca'
 goc čhecho žalə' ca'.

*Con beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nchoglaon
 čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'*

³⁰ Quingan' naquən, beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bito besyə'əyilje' naclən' so'one' par niḥ Diozən' əne' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', pero bale' baḥ chso'onlilaže'e Cristən' na' Diozən' ne' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. ³¹ Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'anaogüe' to lei de'e chon mendad naclən' so'one' par niḥ əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nanṇə'. De'e nan' Diozən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que bito zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. ³² Na' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' ca' čhedə' caguə gwso'onlilaže'e Dioz na'anə' con gwsa'aquene' so'one' can' na lein' par niḥ əsa'aque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' jti'i to yej. ³³ Goc can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əseļa'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əčhego'o beṇə' na' ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na' yesə'əbixe'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'aquene' čhe de'en so'onlilaže'ene'.

10

¹ Beṇə' bišə', do yichj do laža'a che'enda' par niḥ beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'. ² Nezda' can' chse'enene' de'e zan de'e so'one' chsa'aquene' par yebei Diozən'. Pero bito zjənezene' bin' chene'e Diozən'. ³ Bito chse'ejni'ine' naquən' baben Diozən' par niḥ ne' čhe beṇə' de que

zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquən' so'one' par niḥ əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene' so'onlilaže'ene' par niḥ əṇe' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. ⁴ Pero notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən', Diozən' ne' čhe' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə šə cui cho-nyəṇe'e can' na lein'.

⁵ De'e Moizezən' bzoje'en de que notə'ətezə beṇə' chone' cuaselol can' na lein' nachən' naque' beṇə' güen lao Diozən' na' gaquə bane' zejlicəṇe. ⁶⁻⁷ Pero nža'alən' nyoj Xtižə' Diozən' čhe beṇə' ca' na Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe de'en chso'onlilaže'ene'. Nan: “Bito goncho xbab lo'o la'ažda'ochon' gaquecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' ža' beṇə' guat ca'”, žalə' na'aclə chyažjecho žjəxi'icho Cristən' nich gonlilažə'əchone'. ⁸ Na' leczə nyojən' nan: “Banom-bia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab čhei na' cho'echo dižə' can' nan.” Na' lenṇə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə' par niḥ so'onlilaže'e Cristən'. ⁹ Quingan' cheyalə' goncho par niḥ Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' yoblə par niḥ yesə'əṇezene' de que chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' leczə cheyalə' šejle'echo do yichj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə čejle'echo do yichj do lažə'əcho de que cuine'enə' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len beṇə' yoblə par niḥ yesə'əṇezene' de que bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje' chio'o

xni'a de'e malən'.

¹¹ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' bitobi zto' sa'aquene' çe de'en chso'onlilaže'ene'." ¹² Chio'o beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əlol beṇə'. Le' lechgualə cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə'əcho con šə chṇabcho gaquəlene' chio'o. ¹³ Can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən': "Notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua' nada' naca' Xanle, guaqualencza' lega'aque'." ¹⁴ Pero ħnacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe' goclen laogüe'enə' šə bito chso'onlilaže'ene'? Na' ħnacxa so'one'en so'onlilaže'e le' šə cuinə' se'enene' xtiže'enə'? Na' ħnacxa gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə' šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə' len lega'aque'? ¹⁵ ħNacxa so'on beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'ənə' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Chebeichgüeicho len beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə çe'enə'."

¹⁶ Pero la'anə'əczə catə' chse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə çe Diozən', caguə yogue'e choso'ozenague' çei. De'e Isaiazən' gwne': "Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'." ¹⁷ Cheyalə' əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' çe Cristən' par so'onlilaže'ene'.

¹⁸ Pero chṇaba': ħəcabi ne'e se'ene beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in çe Cristən'? Baḥ gwse'enene'en. Baḥ chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' baḥ gosə' gwłaljə dižə'ənə'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtižə'enə'.

¹⁹ Na' chṇaba' de'e yoblə: ȷəcui gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in ȷhe Crist na'anə'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moisezən' gwdixjui'e can' gwna Diozən', gwnə':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə' ca' cui zjənaquə ṇasyon ȷhia'.

De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len beṇə' ža' ṇasyon ca' beṇə' cui bi chse'ejni'i,

na' de'e na'anə' əž'a'ale.

²⁰ Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwdixjui'e can' gwna Diozən':

Beṇə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab nada', na' bena' par niȷ gwso'ombi'e nada'.

²¹ Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwdixjui'e can' gwna Diozən' ȷhe beṇə' Izrael ca', gwnə': "Do tyempte chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag ȷhia' par niȷ yoso'ozenague'. Beṇə' žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiž'a'anə'."

11

Diozən' bito bechojlažə'e beṇə' Izrael ca'

¹ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlažə'e chio'o naccho dia ȷhe Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a lao dia ȷhe de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin. ² Bito bechojlažə' Diozən' chio'o naccho dia ȷhe Izraelən', chio'on gwleje' gwlahte par naccho ṇasyon ȷhe'enə'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonṇə' laogüe'enə' cana', gwnə' contr beṇə' Izrael gwlaž ȷhe', gwnə': ³ "Bagwso'ot

beṇə' Izrael quinga profet ɕhio' ca' Xana'. Ba-gosə'əgo'oni'ane'e mes de yej ɕhio' gan' cheyalə' əso'elaogüe'e le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chše'ene'ene' so'ote' nada'.” ⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': “Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuiṇə' yesə'əzo xibe' to lao lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal.” ⁵ Leczə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' ɕhedə' nži'ilaže'e chio'onə'. ⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' ɕhedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni ɕhe bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷ Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž ɕhia' ca', zane' bito besə'əželene' naclən' so'one' par niɕh Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'enə' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. ⁸ Chac ɕhega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Diozən' bene' par niɕh zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənanṇə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža neža gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aquen' na' ca beṇə' ncuež nagga'aquen'.” ⁹ Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en chəsyə'əbeine'enə' ca to ga gaon lega'aque' na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əcholšga yiɕhjlə'ažda'oga'aque'enə',

na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can' chzaquə'əzi'
beṇə' nlegw cože'enə' no'e yoa' zi'i.

*Diozən' babene' par niḥ balə beṇə' cui zjənaquə
beṇə' Izrael chso'onlilaže'ene'*

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə' Izrael
ca', bito cheyalə' goncho xbab de que leczə
gosə'əbixə'enə'. Pero ca de'en cui boso'ozenague'
che Diozən', goc ca' par niḥ lenczə le'e cui nacle
beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e
chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par niḥ beṇə'
ca' cuinə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao
dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len
lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə'
Izrael, le'e chonlilažə'əlene'. ¹² Na' ca de'en cui
boso'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par niḥ
yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə
so'onlilaže'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon
Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que
zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par niḥ le'e cui
nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle
Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə'
yoguə'əlolte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebəi Diozən'
lega'aque' de'e yoblə.

¹³ Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele
de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e
nada' cho'a xtiže'enə' entr le'e cui nacle beṇə'
Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par niḥ
zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'.

¹⁴ Chona'an par niḥ leczə yeziquə'əchlə beṇə'
Izrael gwlaž chia' ca' yesə'əzelaže'e gon Diozən'
len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə'
Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje'
lega'aque' xni'a de'e malən'. ¹⁵ Diozən' babnite'e

zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en bab-nite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechgualə de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'.
¹⁶ Nezecho de costombr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to blol dao' cuazin', na' zejen de que dolol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

¹⁷ Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chchogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güennə'. Na' loin' noxə'ən le'e na' leczə noxə'ən xoze'e ca' yelə', na' xniže'in chguažə'ən le'e na' chguažə'əten xoze'e ca' yelə'.
¹⁸ Bito gaquale de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbannə'.

¹⁹ Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwchogue' xozə' yaguən' par ničh bene' neto' injert."
²⁰ Na' de'e liczə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene'

len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwɔhogue'enə'. Na' babozoe' le'e lgua'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'. ²¹ Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə' yaguən' de'en zjənaquə doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilažə'əlene'. ²² Legonšc xbab chele can' nži'ilažə' Diozən' beṇə' chso'onlilažə' le', na' can' chbejyichje' beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. Diozən' gwlejyichje' beṇə' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilaže'ene', na' nži'ilaže'e le'e cui nacle beṇə' Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'. Pero šə cui sotezə sole gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje' le'e. ²³ Na' de'e yoblə Diozən' yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozə' yaguən' šə so'onlilaže'e Cristən'. Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'. ²⁴ Le'e nacle ca xožə' yag olibo de'e ze yixə', na' gwɔhog Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozə' yag olibo güennə'. Bezole gogle injertar lao xozə' yag olibo güennə', len caguə nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczə gwžin ža catə' yeyon Diozən' injertar de'e yoblə xozə' yag olibo de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

Gwžin ža yebej Diozən' yoguə' beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'

²⁵ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'e nga de'e cui no gwneze antslə par nič cui gaquele de que yelə' beṇə' sin' chelen' nži'ilažə' Diozən' le'e. Balə beṇə' Izrael ca' zjənaque' beṇə' yichj žod,

bito chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. Na' nic se'ejni'iczene'en xte que catə'əch əžin ža bach de yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, con yoguə' beṇə' ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban čhega'aque'. ²⁶ Nach yoguə' beṇə' Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque' xni'a de'e malən' can' nyojczə Xtizə'enə', nan:

To beṇə' syoda Sion yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' yelə' güen de'e mal che xi'in dia che de'e Jacobən', le' yeque'en.

²⁷ Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia che de'e Jacobən', yeca'a de'e mal čhega'aque'enə' de'en chso'one'enə'.

²⁸ Can' naquən. De'en chso'on beṇə' Izrael ca' contr Diozən', bito chse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə che'enə', de'e na'anə' Diozən' gwleje' le'e cui nacle beṇə' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon che'enə'. Pero Diozən' chaquene' čhega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'enə' par gwsa'aque' nasyon che'. ²⁹ Na' Diozən' bito cheyejene' che de'e ca' chnežjue' beṇə'chən', na' nic cheyejene' che beṇə' ca' mbeje' par zjənaque' nasyon che'enə'. ³⁰ Ca naquə le'e, antslə bito bzenagle che Diozən', pero na'a ža bachzenagle che' na' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca' che'.

³¹ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag beṇə' Izrael ca'. Pero gwžin ža catə' leczə yeyašə' yeži'ilaže'e beṇə' Izrael ca' de'e yoblə. ³² Diozən' gwlejyichje' yoguə' beṇə'chən' par nič cui boso'ozenague' che'. Bene' ca' par nič leczə yeyašə' yeži'ilaže'e yoguə'əlolga'aque'.

³³ Lechgualē beṇə' sin' Dīozən'. Nezene' yoguə'əlōl. Bito gaquə ənezecho de'en nžie' bia' gaquə. Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en chone'enə'. ³⁴ Nyoj Xtīze'enə' nan: “Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab che Xancho Dīozən'. Bito bi de de'e əgwsed əgwlo'ichone' chio'o.” ³⁵ Na' nan: “Bito gaquə goncho byen chixjw Xancho Dīozən' šə biclā de'e babe'echone'.” ³⁶ Dīozən' bene' yoguə'əlōl, bene' bia chsa'aš, bene' beṇačh, na' yeziquə'əchlā de'e zjəde. Dīozən' chgüia chye' yoguə'əlōl, chgüia chye' beṇačhən' na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' beṇačh na' yeziquə'əchlā de'e zjəde par ničh si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'oche' zejlicaṇe. Can' gonšgaczcho.

12

Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Dīozən'

¹ Beṇə' bišə', bacheyašə' cheži'ilažə' Dīozən' chio'o. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon cuerp chelen' lažə' na' Dīozən' na'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal. Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par ničh gon cuincho lažə' na' Dīozən' chedə' can' cho'olaže'e. Šə choncho ca', do yičhj do lažə'əchon' cho'ela'ochone'. ² Bito goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Dīozən'. Cheyalə' güe'echo latjə par ničh Dīozən' gwše'e xbab chechon', par ničh ənezecho bi'in chene'ene'. Dīozən' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olaže'e.

³ Dīozən' bano'e chia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'an əṇia' naquən' cheyalə' goncho. Bito cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e che to

tocho chonlilažə'əchone' bi xšine'enə' goncho na' bito gaquə goncho xšine'enə' žalə' le' cui chaclene' chio'o. ⁴ Zan part nsa' cuerp chechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən. ⁵ Leczə can' naquən len chio'o. Beṇə' zannə' naccho chonlilažə'əcho Cristən', pero yoguə'əcho ngoda'əcho txen len le' na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶ Diozən' lao yelə' chaclen chen' len chio'o, no'e checho de que gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Šə balcho chac chixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o cheyalə' chixjue'echon segon can' banoe' Diozən' checho laogüe de'en chonlilažə'əchone'. ⁷ Šə Diozən' bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho. Na' šə Diozən' bano'e checho əgwšed əgwlo'icho beṇə', cheyalə' əgwšed əgwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸ Šə Diozən' bano'e checho əneyoicho beṇə' yoblə par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə' bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho beṇə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e checho gaccho beṇə' blao par əggüia əgwyə ljuežj chio'o cho'ela'ochone', cheyalə' cue' yichjcho par əggüia əgwyega'acchone' can' chene'e Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə' yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə' yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'ətezcho chonlilažə'əcho Cristən'

⁹ Cheyalə' gague che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə' cuejyichjcho de'e malən'

na' gue'ichon, par nič ca' zejli goncho de'e güennə' ¹⁰ Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Cheyalə' gapəchcho respet beṇə' ljuežjcho clezə ca cuincho.

¹¹ Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹² Na' cheyalə' yebeicho chedə' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho catə' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³ Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'ayažje beṇə' ljuežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyaše'echo beṇə' zitə'.

¹⁴ Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'oči' choso'osaguə' chio'o. Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e güen čhega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵ Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' chəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' chəsə'əbež.

¹⁶ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'alažə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

¹⁷ Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito əṇacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par nič goncho de'e güen, par nič yesə'əna yeziquə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'. ¹⁸ Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič ca' socho binlo len yoguə'əlo beṇə'. ¹⁹ Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə'

ca' ch̄chi' chsaquə' chio'o. Xtižē'enə' nyojən nan:
 “Quinga na X̄ancho Diozən': Nadan' co'olaža'ane'
 na' nadan' gona'ane' castigw.” ²⁰ Na' leczə nan:
 “Šə beṇə' contr chechonə' chbīl chdone', cheyalə'
 güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho
 güen len le' de repent lechgualē yeyejene' che
 de'e malən' chone' len chio'o.” ²¹ Catə' chso'on
 beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə
 ṇabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len
 lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par
 ničh yesyə'əyējene' che de'e malən' chso'one'.

13

¹ To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca'
 beṇə' ca' chəsə'anabia', chedə' Dioz nan' nite'e
 yoguə'alolga'aque' par ničh chəsə'anabi'e. ² Šə bito
 chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en
 nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenag-
 cho chega'aque', chyiljzə xtolə'əchon' par gac-
 cho castigw. ³ Ca naquə jostis ca' beṇə' ca'
 chəsə'anabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə chon-
 cho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal,
 lega'aquen' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə ch-
 ene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə'
 goncho de'e güen par ničh ca' yesə'əna jostis
 ca' de que de'e güennə' choncho. ⁴ Jostis ca'
 chso'one' xšin Diozən' par ničh socho güen. Pero
 šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə
 con zjəndolə'alizene' yelə' chṇabia' na'anə', par
 so'one' castigon' zjəndolē'ene'en, chedə' Diozən'
 banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' cas-
 tigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'. ⁵ De'e nan'

cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' par niç cui si'icho castigw, na' leczə par niç gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho. ⁶ Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' chixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho čega'aque' čhedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷ Čixjwcho šə bi čalə'əcho che beṇə'. Šə čalə'əcho gwzon che beṇə', yogo'ochon. Šə čalə'əcho che bien, čixjwchon. Šə čalə'əcho che impuest, čixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' adap respet. Na' güe'ela'ochon beṇə' cheyalə' əye'elao'. ⁸ Ni to cui no galə'əcho čei sin cui čixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaguecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹ Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en čele o no'ol čele par solenle beṇə' yoblə, bito gotle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che cuinle", leczə chonczcho complir yoguə' de'e ca' yela' de'en nannə'. ¹⁰ Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'. Čhedə' šə chaquecho čega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹ Catə'an gwzolao benlilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə'

bito_{ch} cheya_lə' gaccho ca be_nə' chta_s, be_nə' cui bi xbab chon. ¹² Na' ca naquə_n' bazon əžin ža par yide'enə', cheya_lə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malə_n' de'en bencho catə_n nē'e ncho_l lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozə_n' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheya_lə' goncho de'e güen. ¹³ Le'e do gonch can' cheya_lə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheya_lə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheya_lə' gaccho be_nə' güe'e zo, na' be_nə' zargat, na' be_nə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheya_lə' tiləlen ljuežjcho, na' bito gue'icho be_nə'. ¹⁴ Cheya_lə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristə_n' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

14

Bito cheya_lə' ə_nacho che ljuežjcho de que de'e malə_n' chso'one'

¹ Šə to be_nə' bachonlilaže'e Cristə_n' nechacžejlaže'e na' bito nē'e šejni'ine' naquə_n cheya_lə' gone', legwlene' par gaque' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'enə', bito cheya_lə' gaquəyožlene'. ² Zo be_nə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogüe' bitə'atezə yelə' guao. Pero zo be_nə' bito nē'e šejni'ine' šə guaquə gaogüe' bitə'atezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'anə' šə chaogüe' porzə yixə' cuan. ³ Ben' chao bitə'atezə yelə' guao bito cheya_lə' gue'ine' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao bito cheya_lə' ə_ne' che ben' che'ej chao bitə'atezə de que malə_n' chone' che'ej

chaoteze'. Nezecho de que Dīoz nan' banone' chopte' ca xi'ine'. ⁴ ¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' checho šə nac chon ben' bagwcua' Dīozən' ca xi'ine'? Dīoz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen chedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵ Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yičḥj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'. ⁶ Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogüe'e Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogüe'e Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ətezə yelə' guao, chaogüe'en par cho'elaogüe'e Xancho Cristən', chedə' leczə yelə' choxcwlen che Dīoz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao leczə par cho'elaogüe'e Xancho Crist na'anə' cui chaogüe'en chedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Dīozən'.

⁷ Ni to chio'o cui zocho par nič goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho. ⁸ Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'an əṇe' gatcho. Can' naquən gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'anə'. ⁹ Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beṇə' guat ca' par nič ca' naque' Xan beṇə'

zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰ Pero bito cheyalə' əṇacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənape' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de. ¹¹ Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana',
na' de'e na'anə' yoguə' beṇə' desə'əzo xibe'
laogua'anə'

na' yogue'e əso'elaogüe'e nada'.

¹² Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beṇə' yoblə so'one' de'e mal

¹³ Na' bito cheyalə' əṇacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que zjənape' dolə' šə por ni chezə cui chso'one' can' choncho na'anə' əṇacho chega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niç beṇə' bišə'əcho ca' chsa'acžejlaže'e o chesə'əxope' chso'one' de'e malən'. ¹⁴ Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nəzda' chedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogüe'en. ¹⁵ Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə' gaochon, chedə' por ni che beṇə' bišə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich

gonlilaže'e Cristən' na' cuiayi'e. ¹⁶ Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par niḥ cui yesə'əne' choncho de'e mal. ¹⁷ Šə bazocho chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho licha, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz. ¹⁸ Ben' zda licha, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziquə'əchlə, bəna'anə' cho'elao' Cristən', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə chəsə'əne' de'e güenṇə' chone'.

¹⁹ De'e na'anə' cheyalə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuežjcho par niḥ ca' gonlilažə'əchcho Diozən'. ²⁰ Diozən' babebeje' ljuežj chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən' par niḥ so'one' de'e güen. Na' bito cheyalə' goncho par niḥ so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonən par niḥ beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyalə' gaochon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'. ²¹ Nca'alə xnezen' cuich gaocho belə'anə' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gaquəžejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'. ²² Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' nezecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen gon-

cho. Šə bito chacžejlažə'əcho ɕhe bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz. ²³ De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chacžejlažə'e chaquene' de que bitolja cheyalə' gaogüe'ennə', ɕhedə' bito chonlilažə'e de que de'e güennə' chone' chaogüe'en. De xtolə'əcho šə choncho bitə'ətezə de'en chaquecho bito cheyalə' goncho. Napcho dolə' ɕhedə' cabi chonlilažə'əcho de que de'e güennə' choncho par chio'o.

15

Bito goncho porzə de'en əna chio'o

¹ Chio'o bachejni'išaogüe'echo na' banezecho naquən' cheyalə' goncho. De'e na'anə' cheyalə' gapcho yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' chse'ejni'i latə'alaszə. Bito cheyalə' goncho con porzə de'en əna chio'o. ² Cheyalə' goncho de'e güen de'e chsa'azlažə' sa'aljuežjcho, par niɕ ca' so'onlilažə'əche' Diozən'. ³ Goncho ca' ɕhedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gože' Diozən': "Beṇə' contr ɕhio' ca' tant chəsə'əže'e le', na' lena' boso'ožia boso'onite'e." ⁴ Na' Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj beṇə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par niɕ zotezcho chgo'o chɕhejlažə'əcho catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə chtipəchən lažə'əcho. De'e na'anə' zocho lez gaquə güen ɕhecho de'en gon Diozən' len chio'o. ⁵ Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chɕhejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chac ɕhecho na' chtipe' lažə'əcho. Na' na'a chṇaba' gone' par niɕ tozə ca gaquə yichjla'ažda'olen', ɕhedə' can' chene'e

Cristo Jeso'osən'. ⁶ Chnaba' gone' ca' par niç tozə
ca n̄ale güe'ela'ole Diozən', Xa Xancho Jesocristən'.

*Cristən' bene' par niç beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael gaquə əso'elaogüe'e Diozən'*

⁷ Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən'
gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par niç
Diozən' si'e yelə' bala'an. ⁸ Echnia' le'e de que
Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec beṇə'
Izrael ca'. Bedəyene' complir ca lyebe de'en ben
Diozən' len xaxtao' chio'o beṇə' Izrael, par niç
blo'e de que Diozən' cho'e dižə' li. ⁹ Na' leczə
bidə Cristən' par niç beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael guaquə əso'elaogüe'e Diozən' de'en cheyašə'
cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtižə'
Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',
golə' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par
güe'elaogua'a le'.

¹⁰ Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael, leyebei txen len beṇə'
Izrael ca', beṇə' ca' gwlej Diozən' par
zjənaque' n̄asyon che'.

¹¹ Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael, legüe'elao' Xancho
Diozən'.

Yoguə'əle cheyalə' güe'ela'olene'.

¹² Na' leczə de'en bzoj de'e profet Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia che de'e Isain'.

Le' n̄abi'e yoguə'əlol beṇə'.

Na' balə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael
yesə'əbeze' gaquəlen be'enə' za'anə'
lega'aque'.

13 Diozən' chone' par niḥ nezecho zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par niḥ sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yiḥjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'ale Cristən'. Na' šə bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yiḥjla'ažda'olen', nachən' Spirit che Diozən' gonən par sotezə sole yebeile de'en gaquəlench Diozən' le'e.

14 Beṇə' bišə', nezdə' de que Diozən' babene' par niḥ nacle beṇə' güenchgua na' chejni'ichgüeile. Nezdə' chac choe' lježjle consejw tole yetole.

15 Pero de'en gwlej Diozən' nada' par gona' xšine'enə' cheyaxjda' chzoja' le'e clar che de'e ca' bañezczele par niḥ yosa'alažə'əga'aclen.

16 Gwleje' nada' par niḥ chona' xšin Jesocristən' ladjo beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə' güen dižə' cobə che Diozən' par niḥ Diozən' yebeine' lega'aque' catə' so'onlilaže'ene'. Na' Spirit che'enə' gonən par niḥ əsa'aque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niḥ Diozən' šo'olaže'e lega'aque'.

17 De'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en chona'. 18 Bito cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e baben beṇə' yoblə, sino cho'a dižə' che de'en baben Cristən' ca naquən' goclene' nada' chona' xšine'enə'. Le' bene' par niḥ bia'a dižə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' goclene' nada' bena' ca' par niḥ bale' bachoso'ozenague' che'. 19 Spirit che Diozən' goclenən nada' len yelə' guac cheinə' par niḥ bena' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'. Goclenən nada' par

nich babi'a dižə' güen dižə' cobə de'e chzejni'in che Cristən' doxen, gwzolaoza' Jerosalennə' bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico. ²⁰ Babena' byen baji'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' gan' ža' beṇə' cuiṇə' se'ene len. Bito gwyə'a ga bajse'eczə beṇə' yoblə xtižə' Cristən'. ²¹ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Ca naquə beṇə' ca' cui noṇə' chixjue'i lega'aque' xtižə' Diozən', lega'aque' yesə'əneze'ne'en.

Na' beṇə' ca' cuiṇə' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

²² Ca' chaquən' ža, zan las catə'an go'onda' yida' gan' nitə'əlen' bito goquə yida'. ²³ Cana'aten' zelažə'a yida', pero xte na'ach babeyož bena' de'en nžia' Diozən' bia' gona' latjə nga. ²⁴ Na' catə' ša'a Españan' cana' che'enda' tia' əgwlaṇa'a le'e. Mbalaz soa' yeyož əgwlaṇa'a le'e, nach gaquəlenle nada' par ša'a Españan'. ²⁵ Pero ṇa'a yeya'a Jerosalennə' žjəyesana' de'e chəsə'əyažje beṇə' ca' nitə'ənə', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ²⁶ Beṇə' Masedonia ca' na' beṇə' Acaya ca' gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' par beṇə' yašə' prob ca' ža' entr beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' beṇə' nitə' Jerosalennə'. ²⁷ Na' de'en gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' naquən to goclen de'e cheyalə' yesyə'əyontocze' len beṇə' Izrael ca'anə'. Caguə beṇə' Izrael lega'aque', pero bazjəlene' beṇə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' de'e na'anə' cheyalə' sa'aclene' beṇə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əchinene'. ²⁸ Catə' yeya'a Jerosalennə'

žjəyenežjoga'aca'ane' mechən' de'en bđobən', cana' tia' əgwlaŋa'a le'e catə'ən ša'a Española'. ²⁹ Nada' ŋezda' catə' la'a gan' nitə'əlen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən', lechguale mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par nič gaque che lježjcho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beŋə' bišə', chŋaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par nič gaquəlene' nda'. ³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' beŋə' Jodea ca', beŋə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə ŋabcho par nič beŋə' Jerosalen ca' beŋə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' so'olažə'e de'en güe'ega'aca'ane'enə'. ³² Can' goncho orasyonŋə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delana'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgaczən' gaquə.

16

Pabən' chguape' diox beŋə' ca' nombi'e

¹ Chŋeyoida' le'e legon txen len beŋə' zanchō Febe catə'ən le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comision che beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'. ² Legon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Legaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' beŋə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Legguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Lega'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'. ⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' ničh cui gwso'ot beṇə' nada'. Chsela'a yelə' choxcwlen čega'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Dioxən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen čega'aque'. ⁵ Legguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Dioxən'. Leczə legguap diox Epeneton' be'enə' chacda' čhei. Le' naque' beṇə' nech benlilaže'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'. ⁶ Legguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁷ Legguap diox beṇə' gwlaž čhia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len lega'aque'. Na' lega'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' lega'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca nada'.

⁸ Legguap diox Ampliasən'. Chonlilaže'e Xancho Cristən', na' chacda' che'. ⁹ Legguap diox Orbanə ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' čhei. ¹⁰ Legguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə legguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo. ¹¹ Legguap diox beṇə' gwlaž čhia' Erodion, na' beṇə' nitə' liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ¹² Legguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xancho'. Na' leczə ca' legguap diox Persida be'enə' chacda' čhei. Babenchgüe' xšin Xancho'. ¹³ Legguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Xancho'. Na' leczə legguap diox

xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a. ¹⁴ Legguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'. ¹⁵ Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpās, na' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə nitə' len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶ Na' catə' chežagle leyolguiž ljuežjle dižə' šao' par ničh gacbia' de que chaque che ljuežjle. Na' beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə' ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷ Chneyoida' le'e beṇə' bišə' par gaple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' gotil na' chso'one' par ničh beṇə' yeziquə'əchlə chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len lega'aque'. ¹⁸ Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Xancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azəlažə'əga'aque'. Xochechgua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague' lega'aque'. ¹⁹ Yoguə' beṇə' zjənezene' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cue' yičhje par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal. ²⁰ Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo leczə le' gone' par ničh lgüegwzə əgwlej əgwšəšjle xtižə' gwxiye'enə'. Na' Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.

²¹ Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' leczə ca' bišə' ljuežja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonṇə' na' Sosipaterən'.

22 Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na Pabən', leczə əchguapa' le'e diox, ca naquə le'e chonlilažə'əle Xanchon' can' chonlilažə'ane' nada'.

23 Chguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'enə'. Na' leczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorər che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

24 Chṇaba' gaquəlen Xancho Jesocristən' yoguə'əlolle. Na' ca'ašgaczən' gaquə.

Cho'elaogüe'e Diozən'

25-27 Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o niç sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na de'en əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en əchyixjui'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwneze dezd ža gwlasda'ote, pero ṇa'a Diozən' bablo'ine'en chio'o. Diozən' babene' ca baṇezechon, babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz ben' zo zejlicane bene' mendad par niç yoguə' chio'o beṇəch ənezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che' na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o par güe'ela'ocho Diozən' zejlicane. Na' ca'ašgaczən' gaquə. *Pab*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2